

THE UNIVERSITY OF
SISTAN & BALUCHESTAN
(ESTABLISHED 1974)

دانشگاه سیستان و بلوچستان

بنام خدا

«فرم طرح درس»

دانشکده: الهیات و معارف اسلامی رشته گرایش: فقه و مبانی حقوق اسلامی مقطع: کارشناسی
نام درس: مبانی و روش تفسیر قرآن کریم تعداد واحد نظری: ۲ واحد

هدف کلی درس: آشنایی با مبانی، قواعد و روشهای تفسیر قرآن کریم و آشنایی با تفسیر یک سوره کوچک به عنوان نمونه

رئوس مطالب

رئوس مطالب	
<ul style="list-style-type: none"> • مقدمه و کلیات • شناخت قرآن • اقسام شناخت قرآن • شناخت سندی • شناخت تحلیلی • شناخت ریشه ای 	هفته اول
<ul style="list-style-type: none"> • اصالت های سه گانه قرآن • شرایط آشنایی با قرآن • آیا قرآن شناختنی است؟ 	هفته دوم
<ul style="list-style-type: none"> • شناخت تحلیلی قرآن • قرآن خود را چگونه معرفی می کند • آشنایی با زبان قرآن • مخاطب های قرآن 	هفته سوم
<ul style="list-style-type: none"> • عقل از دیدگاه قرآن • دلایل سندیت عقل • منشأهای خطا از نظر قرآن • نظر قرآن درباره قلب و خصوصیات قلب 	هفته چهارم
<ul style="list-style-type: none"> • شناخت واژه تفسیر در لغت • شناخت واژه تفسیر در اصطلاح • واژه تفسیر در قرآن • واژه تأویل در لغت و اصطلاح و قرآن 	هفته پنجم

	<ul style="list-style-type: none"> • رابطه تفسیر و تأویل • علل نیازمندی به تفسیر
هفته ششم	<ul style="list-style-type: none"> • علل اعجاز قرآن و ابعاد آن • ویژگی های معجزه • کشش ها و کوشش ها • ابعاد اعجاز قرآن
هفته هفتم	<ul style="list-style-type: none"> • فصاحت و بلاغت در قرآن • مثالهایی از فصاحت و بلاغت در قرآن
هفته هشتم	<ul style="list-style-type: none"> • تحریف ناپذیری قرآن • واژه تحریف • اقسام تحریف • تحریف لفظی • تحریف معنوی • دلایل تحریف ناپذیری
هفته نهم	<ul style="list-style-type: none"> • دلایل عقلی تحریف ناپذیری قرآن • شواهد تاریخی
هفته دهم	<ul style="list-style-type: none"> • دلایل نقلی تحریف ناپذیری قرآن • قرآن • روایات • زمینه های قول به تحریف • دلایل قائلین به فهم ناپذیری قرآن (بررسی اقوال سه گانه)
هفته یازدهم	<ul style="list-style-type: none"> • تفسیر به رأی در روایات • دلایل قائلین به فهم پذیری قرآن
هفته دوازدهم	<ul style="list-style-type: none"> • شرایط برداشت صحیح از قرآن • فراهم ساختن مقدمات و شرایط • استفاده از معلمان معصوم • صفای باطن
هفته سیزدهم	<ul style="list-style-type: none"> • زبان قرآن • نظریه زبان نمادین

<ul style="list-style-type: none"> • نظریه زبان عرفی • نظریه زبان جامع • اهمیت قواعد تفسیر • قرائت صحیح و راههای بدست آوردن آن • تواتر قرائات 	
<ul style="list-style-type: none"> • حقیقت شرعیه • مشترک لفظی و معنوی در قرآن • لغات مختلف عرب 	هفته چهاردهم
<ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با تفسیر سوره حمد از منظر مفسرین مشهور جهان اسلام (آیات ۱ تا ۵) 	هفته پانزدهم
<ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با تفسیر سوره حمد از منظر مفسرین مشهور جهان اسلام (آیات ۶ و ۷) 	هفته شانزدهم

✓ ارزیابی: کار کلاسی، میان ترم، کنفرانس و پایان ترم

✓ منبع:

- کتاب شناخت قرآن اثر شهید مطهری
- جزوه تلاشی نو در تدوین مبانی، قواعد، منابع و روشهای تفسیر قرآن کریم اثر علی رضایی بیرجندی
- تفسیر سوره حمد (کتاب بینش و رفتار قرآنی ۱) (کاری از دبیرخانه بینش مطهر)